

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 rozhodl soudcem Mgr. Vítem Bičákem v právní věci žalobce: R [redacted] Č [redacted] nar. [redacted] bytem [redacted] zastoupeného JUDr. Martinem Korbařem, advokátem se sídlem Lublaňská 8, Praha 2, proti žalované: Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o zaplacení 100.000,- Kč

t a k t o :

- I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 100.000,- Kč a to do patnácti dnů od právní moci rozsudku.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci k rukám jeho právního zástupce JUDr. Martina Korbaře náhradu nákladů řízení v částce 30.240,- Kč a to do patnácti dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se proti žalované domáhal zaplacení shora uvedené částky jako přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu, kterou utrpěl v důsledku nezákonného rozhodnutí Policie ČR, Obvodního ředitelství policie Praha II, Služby kriminální policie a vyšetřování, odboru obecné kriminality, usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 18. 2. 2010, na základě kterého byl žalobce stíhán pro spáchání trestného činu přijímání úplatku podle § 160 odst. 1, 3 písm. b) tr. zák., spáchaného v jednočinném souběhu s trestným činem zneužití pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. Stížnost žalobce jako obviněného proti tomuto usnesení byla dne 19. 3. 2010 zamítnuta. Dne 26. 4. 2010 pak na nynějšího žalobce podalo státní zastupitelství obžalobu, které byl rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5, č. j. [redacted], ze dne 17. 6. 2010 podle § 226 písm. b) tr. řádu zproštěn, jelikož nebyla vyvrácena obhajoba poškozeného a nebylo prokázáno, že by jednáním poškozeného byly naplněny znaky skutkové podstaty nějakého trestného činu. Poté, co státní

zástupce vzal podané odvolání zpět, nabyl rozsudek právní moci dne 21. 7. 2010. Usnesení soudu, kterým bylo zpět vzeto odvolání státního zástupce vzato soudem na vědomí, obdržel obhájce nynějšího žalobce dne 2. 8. 2010. V okamžiku sdělení podezření a zahájení trestního stíhání pracoval žalobce jako [REDACTED] na [REDACTED] a právě jako [REDACTED] měl v prosinci 2006 [REDACTED] a požádat o úplatek 2.000,- Kč od [REDACTED] K [REDACTED], který jako novinář týdeníku [REDACTED] pak o údajné situaci napsal novinový článek [REDACTED] kde popsal údajné korupční jednání žalobce. Na základě tohoto novinového článku došlo k šetření ze strany [REDACTED] a následnému podání trestního oznámení na žalobce. Žalobce při šetření [REDACTED] i policie poskytoval maximální součinnost, aby orgány činné v trestním řízení získaly veškeré informace pro posouzení celé věci a pro své rozhodnutí. Přestože žalobce svoji vinu popíral, přestože označil svědky prokazující jeho nevinu a přestože musel být zcela evidentní nedostatek jakýchkoliv relevantních důkazů, které by prokazovaly spáchání trestného činu, bylo vůči žalobci zahájeno trestní stíhání na základě výpovědi jediného svědka, který byl následně soudem shledán jako nedůvěryhodný. Po zahájení trestního stíhání byl žalobce zproštěn výkonu služby, což mu způsobilo značné majetkové problémy, jelikož pobíral po dobu půl roku pouze polovinu platu. Takový zásah do majetkové sféry žalobce omezoval i možnost uspokojivě vyživovat nezletilé děti. O opravném prostředku žalobce proti rozhodnutí o zproštění výkonu služby nebylo do doby rozhodnutí soudu rozhodnuto. Žalobce vykonával zaměstnání [REDACTED] po dobu 15 let bez jediné stížnosti a kárného provinění. Vyšetřováním a postavením mimo službu byl zcela jasně dehonestován. Byl na něj vyvíjen psychický tlak, jelikož v případě propuštění ze zaměstnání by při své úzkoprofilové kvalifikaci a se záznamem v trestním rejstříku velmi složitě hledal zaměstnání. Celková nejistota a starosti o budoucí vývoj se negativně promítly do jeho celého života. Znovu do zaměstnání mohl nastoupit až po 16. 8. 2010, po rozhodnutí [REDACTED] Žalobce dále kritizoval postup orgánů činných v trestním řízení, které podání obžaloby postavily pouze na základě jediné výpovědi, která byla vyvracena nejen výpovědí nynějšího žalobce, ale i ostatními důkazy. Navíc vyšetřování trvalo již od roku 2007, z důvodu pobytu svědka K [REDACTED] mimo republiku, přičemž tento ani nebyl stíhán, ačkoliv sám vypověděl, že sám dal úplatek. Podle žalobce z jednání žalobce v žádném případě nevyplývaly důvody, které by mohly být podkladem pro zahájení trestního stíhání. Z okolností daného případu je pak zřejmé, že nemajetkovou újmu způsobenou žalobci není možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující, neboť se jedná o citlivou záležitost, kdy žalobce byl po celou dobu vystaven nebezpečí uložení i nepodmíněného trestu odnětí svobody, ztráty zaměstnání a zdroje obživy. Žalobce svůj nárok předběžně uplatnil u Ministerstva spravedlnosti, které mu však nevyhovělo.

Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby, když nesporeovala předběžné projednání nároku u Ministerstva spravedlnosti, jakož i vydání předmětného nezákonného rozhodnutí, včetně tvrzeného průběhu trestního řízení, nicméně žalobci nebylo přiznáno zadostiučinění v penězích, neboť konstatování vydání nezákonného rozhodnutí a vydání zprošťujícího rozsudku se v dané věci jeví jako dostačující. Podle žalované lze mít za to, že si žalobce obvinění zavinil částečně sám, když trestní stíhání žalobce bylo zahájeno na základě zjištění, že žalobce neprovedl řádně [REDACTED] v důsledku čehož v kontextu s obsahem článku [REDACTED] vyplynulo důvodné a velmi silné podezření ze spáchání trestného činu, přičemž sám žalobce v rámci svého vyjádření ze dne [REDACTED] přiznal své pochybení při [REDACTED]. Při rozhodování o formě odškodnění bylo rovněž přihlédnuto k délce trestního řízení.

kterému došlo na základě rozhodnutí ze dne 30. 3. 2010, neboť se žalobce stal důvodně podezřelým, že se dopustil trestného činu a jeho další ponechání ve výkonu služby by ohrožovalo důležitý zájem služby. Poté, co zprošťující rozsudek nabyl právní moci, důvody pro zproštění výkonu služby pominuly.

Žalobce svůj nárok předběžně uplatnil u Ministerstva spravedlnosti dne 2. 9. 2010, jak vyplývá z dopisu jeho právního zástupce ze dne 31. 8. 2010. Ze stanoviska ministerstva ze dne 19. 1. 2011 pak vyplývá, že toto považuje vydání zprošťujícího rozsudku za určitou satisfakci a neshledalo důvod pro přiznání přiměřeného zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu v penězích.

Z obsahu vyjádření žalobce ze dne 19. 12. 2006 vyplývá, že si je vědom svého pochybení v tom, že netrval na tom, aby ██████████ doložil svůj pobyt v USA, když se spokojil s jeho tvrzením, že se jedná o jeho osobní počítač, který v USA v průběhu svého pobytu používal, a protože u sebe ██████████ neměl cestovní pas a působil důvěryhodně, spokojil se žalobce s jeho písemným prohlášením.

Podle § 31a odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle odst. 2 se zadostiučinění poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo.

Na základě shora uvedených skutečností je zřejmé, že vůči žalobci bylo vydáno usnesení o zahájení trestního stíhání, které je nutno v souladu s konstantní judikaturou považovat za nezákonné rozhodnutí podle § 7 a § 8 zákona č. 82/1998 Sb., když žalobce byl následně soudem pravomocně zproštěn obžaloby. Tato skutečnost ostatně byla mezi účastníky nesporná, stejně jako vznik nemajetkové újmy žalobci v důsledku tohoto rozhodnutí ve smyslu § 31a odst. 1 zákona, přičemž sporná byla tolika forma přiměřeného zadostiučinění ve smyslu § 31a odst. 2 zákona, tedy zda je na místě poskytnout přiměřené zadostiučinění v penězích. Soud vyšel z toho, že s trestním stíháním jsou pravidelně spojeny dehonestující účinky pro obviněného, způsobující nemajetkovou újmu, přičemž tyto účinky nejsou zpravidla zcela odvaleny ani zprošťujícím rozsudkem. Zvláště to pak platí v případě, kdy je trestně stíhána osoba dosud zcela bezúhonná, navíc pro trestný čin, který měla spáchat při výkonu povolání a jako veřejný činitel, tedy v postavení, u kterého je zvláště kladen požadavek na bezúhonnost a důsledné dodržování zákonů. Tak tomu nepochybně bylo v případě žalobce, který byl stíhán za to, že měl jako ██████████ při plnění svých služebních povinností požádat o úplatek a tento měl následně přijmout za to, že poruší své povinnosti při ██████████ Dle názoru soudu takovouto újmu na právech obviněného nelze plně saturovat pouze konstatováním porušení práva a zprošťujícím rozsudkem, který je ostatně nutným předpokladem toho, aby vůbec bylo možno porušení práva, zde vydání nezákonného rozhodnutí, konstatovat. Podle soudu, je pak ve svém základu rozsah újmy osoby nezákonně trestně stíhané dán především závažností obvinění, kterou lze v obecné rovině odvíjet od trestní sazby, zejm. její horní hranice, trestu odnětí svobody, který je podle zákona možno za takový trestný čin uložit, neboť tato trestní sazba vyjadřuje i typovou společenskou nebezpečnost jednání (je nepochybné, že společnost se jinak dívá na člověka obviněného

z nedbalostního ublížení na zdraví a jinak na obviněného ze znásilnění, loupeže či vraždy). Takto lze i vyjádřit určitý základ pro výši peněžitého zadostiučinění, obdobně jako se v případě nemajetkové újmy způsobené nepřiměřenou délkou soudního řízení odvíjí základní výše částky od celkové doby trvání řízení, tedy jako násobek částky 15.000,- Kč a celkové délky řízení v letech s následnou procentuální modifikací podle dalších okolností. Byť na případy nemajetkové újmy způsobené nezákonným rozhodnutím se ustanovení § 31a odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. nevztahuje, je nepochybné, že i v tomto případě je na místě přihlídnout ke konkrétním okolnostem případu, které mohou nemajetkovou újmu a tím i výši přiměřeného zadostiučinění dále zvyšovat či snižovat. V případě žalobce je míra zásahu do jeho nemajetkových (v jeho případě částečně i majetkových) práv a tím i výše peněžitého zadostiučinění, které lze považovat za přiměřené, zvyšována tím, že byl obviněn z trestného činu, který měl spáchat v souvislosti se svým služebním poměrem, který klade zvýšené požadavky na bezúhonnost, čestnost a spolehlivost. Je nepochybné, že navzdory zprošťujícímu rozsudku, je žalobce ve svém zaměstnání do určité míry trvale postižen, kdy nelze vyloučit, že každé budoucí jednání žalobce ve služebním poměru, zvláště pokud v něm bude možno shledat porušení služebních povinností, bude posuzováno, byť ne výslovně, s vědomím toho, že byl již jednou pro „něco podobného“ trestně stíhán, „ale tenkrát mu to neprokázali.“ Navíc s trestním stíháním žalobce bylo spojeno jeho postavení mimo službu spojené s krácením platu – služebního příjmu (§ 124 odst. 6 zákona č. 361/2003 Sb.), čímž bylo, jak poukázal i sám žalobce, trestním stíháním nepřímo zasahováno i do vlastního materiálního zabezpečení žalobce a jeho rodiny. Na tom nic nemění ani skutečnost, že po zproštění obžaloby má být podle citovaného ustanovení služební příjem doplacen. Z uvedené právní úpravy služebního poměru a služebního příjmu současně vyplývá i do jisté míry omezené uplatnění zásady presumpce nevinnosti u příslušníků bezpečnostních sborů. Žalobce si navíc musel být po celou dobu trestního stíhání vědom, jaké důsledky by případný odsuzující rozsudek měl pro jeho osobní a rodinný život, neboť bez ohledu na uložený trest, by nepochybně vedl ke ztrátě jeho dlouholetého zaměstnání, od kterého se odvíjela i jeho pracovní kvalifikace, která jinak měla na trhu práce, a to i s přihlédnutím právě k odsouzení, značně omezené uplatnění. Byť žalobce se nedomáhá odškodnění nemajetkové újmy za nepřiměřenou délku řízení, je jisté, že i celková délka řízení má vliv na závažnost újmy, která je obviněnému v důsledku nezákonného rozhodnutí způsobována, neboť pokud k nezákonnému rozhodnutí přistupuje ještě nepřiměřená délka trestního stíhání, je tím újma na právech obviněného ještě dále zvyšována. Naštěstí pro žalobce jako poškozeného, jakož i pro žalovanou jako odpovědný subjekt, byla v tomto směru závažnost dopadu do práv žalobce částečně zmírněna poměrně rychlým průběhem trestního stíhání (cca 5 měsíců), tudíž dopady do práv žalobce (a to i v materiální rovině) nebyly ve svém výsledku tak závažné a žalobci se tak i poměrně brzy dostalo zadostiučinění ve formě zprošťujícího rozsudku, proti kterému nakonec ani obžaloba nepodala odvolání, resp. jej vzala zpět. S ohledem na rychlost tak lze tuto formu zadostiučinění považovat za účinnější než je obvyklé, což je i důvodem pro částečné snížení částky, kterou by s ohledem na shora uvedené bylo možno považovat za přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu. Pokud se pak týče obrany žalované, že žalobce měl své trestní stíhání spoluzavinit, tuto neshledal soud jako důvodnou, neboť ani usnesení o zahájení trestního stíhání, ani obžaloba na žádném, žalobcem přiznaném porušení povinností nestojí. Sám žalobce ve svém vyjádření pro zaměstnavatele připustil, že mohl lépe prověřit skutečnosti tvrzené [redacted] o jeho pobytu v USA, které mohly být významné [redacted] Nicméně žalobce nebyl stíhán za to, že porušením svých povinností [redacted] z ničeho ani nevyplývá, že by svým jednáním státu na nevybraném clu způsobil nějakou škodu, navíc toto bylo možno jistě následně doměřit. Žalobce byl stíhán za to, že v souvislosti s plněním svých služebních povinností měl požádat o úplatek a tento měl i následně přijmout, přičemž pro trestní odpovědnost není významné, zda je úplatek

požadován za porušení povinností či za jejich splnění. Pro závěr, zda žalobce svým jednáním zavinil příčinu ke svému trestnímu stíhání, jsou tak úvahy o tom, zda případně porušil své povinnosti při prověřování rozhodujících skutečností [REDAKCE] zcela bezpředmětné. Rovněž tak je bezpředmětný poukaz žalované na jednání svědka K [REDAKCE] neboť odpovědnostním titulem je zde nezákonné rozhodnutí, tudíž soud v tomto řízení o odškodnění ani nemůže hodnotit úřední postup, pokud se tento následně odrazil ve vydaném rozhodnutí. To se týká postupu příslušných orgánů i důvodů, které k zahájení trestního stíhání žalobce vedly, nehledě na objektivní odpovědnost státu za škodu. S ohledem na shora uvedené skutečnosti a s přihlédnutím k tomu, že se žalobci přiměřeného zadostiučinění za nemajetnou újmu nedostalo již v rámci předběžného projednání nároku (tedy způsobem jednodušším než vedení soudního řízení), považuje soud žalovanou částku za přiměřené zadostiučinění za nemajetnou újmu, kterou žalobce utrpěl v důsledku předmětného nezákonného rozhodnutí, a proto soud žalobě v plném rozsahu vyhověl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.

O náhradě nákladů řízení, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozsudku, rozhodl soud podle § 142 odst. 1 o. s. ř., když procesně zcela úspěšný žalobce má právo na náhradu nákladů řízení, které vynaložil na uplatňování svého práva a které jsou představovány paušální sazbou odměny advokáta podle vyhlášky č. 484/2000 Sb. v částce 24.300,- Kč, paušální sazbou odměny advokáta podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. á 300,- Kč za 3 úkony právní pomoci (převzetí zastoupení, sepis žaloby a účast při jednání soudu) a 20% sazbou DPH.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů od jeho doručení a to k Městskému soudu v Praze prostřednictvím soudu zdejšího.

Nebude-li povinnost uložená vykonatelným soudním rozhodnutím splněna dobrovolně, může oprávněný proti povinnému navrhnout soudní výkon rozhodnutí či soudní exekuci.

V Praze dne 9. listopadu 2011

Mgr. Vít Bičák
soudce, v.r.